

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΚΛΑΒΙΑΣ

ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ, Ο ΣΤΑΥΡΑΕΤΟΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

(Κατ' αφήγησιν του συντρόφου του ήρωϊκού κλέφτη, Φραγγίστα)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

μέρες αυτές ύπηρεϊαν για τον ήρωϊκό κλέφτη μαρτυρικές. Τόν έκαγιε, τόν έλυωνε ο πυρετός. Τόν βασάνιζε η δίψα. Ο αδερφός του τούβαζε βρεγμένα πανιά στο κεφάλι, μη φεύγοντας στιγμή από κοντά του, μη κλείνοντας μάτι, έχοντας συγχρόνως τεταμένο το σώτι του μήπως παρουσιάσθι κανέναν εαφνικός κίνδυνος. Κατά το διάστημα αυτό, προμηθευόντουσαν τρόφιμα απ' το κοντινό μοναστήρι. Μονάχα δε ο ήγούμενος του μοναστηριού κι ο τσοπάνος που φύλαγε τὰ ζωντανά της μονής ξέρανε το μυστικό καταφύγιο του άρρωστου κλέφτη, έκτός των παλληκαριών του.

Η σπηλιά, μέσα στην όποια τυραγνίστηκε σκληρά ο Κατσαντώνης απ' την φρικτή του άρρώστεια, δέν ήταν παρά μίας δρασκαλειής τόπος. Όρθιος δέν μπορούσε να σταθι κανείς μέσα σ' αυτή. Ήταν όμως καλά προφυλαγμένη και δέν μπορούσε να την άνακαλύθι κανένας εύκολα. Καί σήμερα ακόμα τη λένε «Σπηλιά του Κατσαντώνη» οί χωριάτες των μερών αυτών.

Λίγο πιο κάτω απ' τη σπηλιά έτρεχε μία κρυσταλλίνα πηγή. Στην πηγή αυτή καθιφόριζε ο αδερφός του Κατσαντώνη κι έπαιρνε παγωμένο νεράκι για να δροσίσι τη θλόγα του πυρετού του άρρωστου κλέφτη. Διηγούνται μάλιστα σχετικώς και το έξισ συγκινητικό περιστατικό, που δείχνει τη μεγάλη άδελφική αγάπη που συνέδεε τους Κατσαντωνάους:

Τις μέρες που ο Κατσαντώνης ένοιωθε τόν έαυτο του κάπως καλύτερα, σπικωνόταν και καθιφόριζε προς την πηγή, για να τόν γτυπήσι η καθαρός αγέρας, να πιη ύροσερβ νεράκι και να συνέρθη.

Μά ήτανε πολύ άδωντιμμένος. Μόλις στεκότανε στή πόδια του. Ο αδερφός του τόν βοηθούσε να καθιφοριση ως την πηγή. Μά επειδή καθιφορισε χωρίς τσαρούχια και τόν μονοπάτι ήταν κακοτρόγαλο, ο Χασιώτης βρθηκε τόν τρόπο να κείνη το καθιφορία κανε εύκολο κι άνάδυνο. Μάζεψε δηλαδή αρκετές προβίδες κι έστρωσε μ' αυτές τόν μονοπάτι, κάτω ως την πηγή, τις ήμέρες που έπρόκειτο να κατεβθι ο άρρωστος!..

Έτσι περνούσαν η μέρες. Ή άρρώστεια του Κατσαντώνη τραβούσε τόν μάκρου. Τόν είχε λυώσει, τόν είχε βασάνισει φρικτά. Τ' αδέρφια του σκέφτηκαν τότε να τόν μεταφέρουν στη Λευκάδα. Θα τόν νοσήλευε εκεί Ευρώπατος γιατρός και θα ξανάθρισκε την ύγια του.

Μά πριν προφτάσουν να πραγματοποιήσουν τη σκέψι τους αυτή, πλάκωσε μαύρη κι άδυσώπητη η συμφορά.

Ήταν Αβγουστός. Ο Άγιος Μουχουρτάρης γύριζε με τους Άρθανίτες του στά μέρη αυτά, ψάχνοντας παντού για τόν Κατσαντώνη. Τόν παραξένισε και τόν έθαξε ο έπισημο τόν γεγονός της έξαφανίσεως του άτρομητου κλέφτη. Γύριζε λοιπόν στά χωριά και ρωτούσε τους χωρμάτες για να μάθι που βρισκεται ο Έλληνας καπετάνιος.

Μά οί χωρικοί ασπαίνανε. Σωπαίνανε, γιατί δέν ξέρανε τίποτα. Είχε διαδοθι πως ο Κατσαντώνης ήταν άρρωστος, μά κα-

νένας δέν ήξερε το μέρος που κρυβότανε. Ο Άγιος Μουχουρτάρης δέν άπελπίστηκε. Έξακολούθησε τις έρευνές του, ως που βρέθηκε ο ΠΡΟΔΟΤΗΣ.

Άλλοιμονο!... Βρέθηκε άνθρωπος πρόθυμος να μαρτυρήσι το καταφύγιο του Κατσαντώνη.

Κι ο άνθρωπος αυτός δέν ήταν Τουρκός, δέν ήταν Άρθανίτης. Ήταν Έλληνας, ήταν χριστιανός!...

Στ' Άγραφα η παράδοσι αναφέρει ότι ο πρόδοτης του Κατσαντώνη ήταν ο τσοπάνος της κοντινης στη σπηλιά μονής. Αυτός πήγαινε συχνά γάλα για τόν άρρωστο κι άλλα τρόφιμα στη σπηλιά κι ήξερε το μυστικό.

Ο σύντροφος και συμπολεμιστής του Κατσαντώνη, ο Φραγγίστας δέν συμφωνεί με την παράδοσι. Κατά την αφήγησί του, που δημοσιεύτηκε σέ βιβλίο στα 1862, τόν Κατσαντώνη τόν πρόδωσε ο Έλληνας γεωργός Γιάννης Γκούρλιας.

Ποιά είνε η άλήθεια σχετικά με τόν θλιβερό αυτό περιστατικό; Κανένας δέν μπορεί να τόν πη με βεβαιότητα. Πάντως είνε έξακρίθωμένα ότι ο πρόδοτης ήταν χριστιανός. Αλίω ανέθεμα ως βαραίνη την ψυχή του!...

Μόλις ο Άγιος Μουχουρτάρης έμαθε το καταφύγιο του Κατσαντώνη, πήγε να πετάξι απ' τη χαρά του. Είχε τετρακόσιους Άρθανίτες μαζί του. Τόν Κατσαντώνη, άρρωστο βαρειά, τόν φυλάγανε μονάχα πέντε περικόκλωσι από όλες τις μεριές.

Χαίρι λαϊκών να χάθι καιρς ο Μουχουρτάρης, πήρε τους άνδρας του και τράβηξε γρήγορα-νύχθησα για τη σπηλιά του Κατσαντώνη, την όποια περικόκλωσε από όλες τις μεριές.

Τη νυκτιορασάγη της άμέρας αυτής, τις ηωρασις και θλιβερός, ο Κατσαντώνης είνε ευπύσι: Ξαφνικά από ένα κηκό δνειρο που είδε.

Άναμνήσθηκε στο στομάχι του και κούτσε νόση του. Τά ήματα του ήταν άνύια θλά απ' τόν ύπνο. Μέσα στη σπηλιά άπλωνόταν σκοτάδι την όσα είδη τού γλυκοαγόστια τους. Οπίσω ο άσπαστικ καπετάνιος διέκρινε έθνησις γύρω του, τόν άδελφόν του Χασιώτη και τους άλλους πέντε συντρόφους του.

Ο Χασιώτης τόν πλησίασε και τόν ρώτησε με στοργή:

—Τι τρέχει, Άντώνη; Γιατί εθύπνησε τόσο πρωί; Δέν βγηκε ακόμα ο ήλιος!...

Πραγματικά έξω μόλις ροζοχάραζε, όπως είπαμε. Άκουγόντουσαν οί κοικοί που λαλούσαν στις πλαγιές.

Ο Κατσαντώνης γύρισε στο Χασιώτη και τού άποκρίθηκε:

—Έβρα ένα κακό δνειρο, όρε Χασιώτη.

—Μη ανερίζεσαι τά δνειρα, αδερφέ μου. Άρρωστος είσαι και ασυ τὰ φέρνει ο πυρετός.

—Ο Κατσαντώνης κούνησε το κεφάλι του, μ' έγνοιαν.

—Τό δνειρο ήταν γρυσούζικο, είπε άνατενάζοντας. Ήταν δνειρο της χαραυγής και θά στρέθι γρήγορα...

Ο Χασιώτης και τ' άλλα παλληκάρια άκούγανε τὰ λόγια του καπετάνιου τους, χωρίς να βγάδουν μιλιά.

—Νειρεύτηκε, συνέχισε την κυβέτα του ο Κατσαντώνης, πως πέρναγα ένα ποτάμι θολό και αιματωμένο...

—Στις σάρες και στους γκρεμούς να πάη, το έρμιο! μουρμύρισε ο Χασιώτης.

—Κακό δνειρο! είπε ο Κατσαντώνης.

—Όχι, καπετάνιε, τόν έκοψε ένα απ' τὰ παλληκάρια του. Τ' δνειρο ποδες φανερόνη την άρρώστεια σου. Αυτή η μαύρη άρρώστεια που σε κάρφωσε στο στρώμα είνε τó θολό ποτάμι.

Ο άρρωστος κλέφτης κούνησε λυπημένα το κεφάλι του και είπε:

—Δέν το εζηγάτε καλά. Γιατί τ' δνειρο έχει, τ' αναθεματιόμνο, και συνέχεια. Τό ποτάμι ποδα στον ύπνο μου δέν μπορεί να τó περάσω! Κι' αυτό είνε κακό σημάδι, όρε. Είνε μύθημα θανάτου!

(Άκολουθεί)

ΤΑ ΔΩΡΑ ΜΑΣ

ΣΤΑΣ 20 ΙΟΥΛΙΟΥ ΑΡΧΙΖΕΙ

Η ΔΙΑΝΟΜΗ ΤΟΥ Ε' ΑΡΙΣΤΟΥΡΗΜΑΤΟΣ

που σας χαρίζει το «ΜΠΟΥΚΕΤΟ» και η «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ»

Η ΜΙΜΗ ΠΕΝΣΟΝ

του Α. ΝΤΕ ΜΥΣΣΕ

Έπιση συνεχίζεται η διανομή των Α', Β', Γ' και Δ' βιβλίων μας :

«ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΦΙΛΥΡΕΣ», του Άλφ. Κάρ. «Η ΚΥΡΙΑ ΜΕ ΤΑΣ ΚΑΜΕΛΙΑΣ» του Δουμά υιού, η «ΜΑΝΟΝ ΛΕΣΚΩ» του Άδελφ. Πρεβό και η «ΚΡΑΤΣΙΕΛΛΑ» του Λαμαρτινού.

Παρακαλούνται οί αναγνώστη να περιοδικών μας να σπεύσουν να παραλάβουν τὰ βιβλία των εγκαίρως, διότι η ζήτησις είνε μεγάλη και προπονήσις και δέν είνε άπίθανο να έξαντηθουν ενός άλλων ήμερων και αι 20 χιλιάδες τόμων που έτοιμάσαμε.

μάτων της ύγιας, στα μάγουλα και στα χείλη; Ότίσσο δέν μπορεί και η όμορφια να προσδιορισθι και να φιλακισθι μέσα σ' όρισμένες άνατομικές άναλογίες και χρωματισμένες επιφάνειες. Είνε και έμφρασις — και πού πάντων έμφρασις ζωής και ενεργείας. Ή ζωντανές γυναίκες τραβούν τους άνδρες και δέν άκόμη δέν είνε πρότιμα καλλωψής. Ο δέ Ντ' Άντανάντο έφθασε να πη, ότι άγαπούμε τις γυναίκες όχι για ό,τι έχουν, αλλά από πάντων για ό,τι τας λείπει. Άλλά ο Ιταλός ποιητής και φιλολόγι, που δέν έχει κομμάδι δεισι σ' αυτήν την στήλη.

ΦΥΣΙΟΛΟΓΗΣ